

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 11. De eodem argumento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

solum nulla cum voluptate capit, ir-
 ruit in apertum discrimen carceris, tor-
 mentorum, & mortis. Alius ut turpi
 & fædo amori pareat, facultates om-
 nes dilapidat, noctes totas vigilat, stul-
 tis vnius vanissimæ mulieris iussis ob-
 temperat, manifestis honoris & vitæ
 periculis se obijcit. Hæc si seruus Dei
 sedulo perpendat, quomodo non ani-
 mabitur ad faciendum pro Dei amore,
 quod isti faciunt amore hominum, &
 rerum terrenarum? quomodo non li-
 bentius dura perferet ad præstandam
 voluntatē Dei id consentis, quā suis
 cupiditatibus obsecūdet ad perficiē-
 dā voluntatē diabolice? cur nō faciet pro
 vita, quod illi faciunt pro morte? Qua-
 ratione negabit se posse aliquid tole-
 rare pro pace, & gaudio spirituali
 animæ, gloriaque caelesti, cum
 illi eadem tolerant pro
 condemnatione &
 cruciatibus æ-
 ternis?

CAPVT. XI

*De alijs medijs, quibus difficultas
 mortificationis vincit.*

144.

CA.

IN MORTIF SERVAND. 723

Sunt alia tria media ad superandam mortificationis difficultatem non parum idonea, nempe odium sui, misericordia in proximos, & amor in Deum; in quorum mediorum tractatione, non omnia, sed id tantum, quod ad nostrum institutum attinet, persequemur. Primum enim servus Dei dum considerat & in mentem revocat anteaetate vite lapsus, eorumque radices cordi suo inherentes, sancto quodam odio exardescit in culpam, eiusque fontem, & quamvis non ignoret impulsore dæmone omnia facta, ac proximos sæpe peccandi occasionem præbuisse, tamen se solum culpabilem facit & reprehendit, eò quod divina adiuante gratia potuerit, si voluisset, omnes tentationes discutere, ac proinde primariam lapsum suorum causam nullam aliam esse agnoscit, nisi propriam voluntatem: ac ut alij auctores illi delinquendi fuissent, se non esse illorum, sed sui ipsius tantum iudicem constitutum, quare nec iure reprehendere posse, nisi seipsum. Similiter, si qui ministeria vel officia illi deseruere detrectent, ut cognati pietatem, famuli

muli vel liberi obedientiam, proxim
 caritatem & iustitiam, imò iniuria pã
 lam afficiant, & inde grauer pertur-
 berur, doleat, contristetur, succenseat,
 sibi soli culpam meroris, impatientie,
 iracundie & turbationis, non alijs ad-
 scribit. probè enim nouit sibi pacien-
 tia virtutem voce diuina commenda-
 tam, nec vllum tempus esse quo diui-
 na opitulante gratia eam habere non
 possit, ac proinde si ea careat, sua negli-
 gentia & incuria accidisse. Ex hoc au-
 tem sancto odio, quo seruus Dei lap-
 sus suos prauasque inclinationes de-
 testatur, atq; ex iusto illo iudicio, quo
 contra se, non alios profert sententiã,
 nascitur ingens desiderium, atque ani-
 mus extirpandi prauas illas inclinatio-
 nes, quæ causam labendi dedere, &
 vindicandi noxas, quas in se redarguit,
 ac proinde etiam se mortificandi. Id
 quod significauit Apostolus in altera
 epistola ad Corinthios his verbis. Ec-
 ce enim hoc ipsum secundum Deum con-
 tristari vos, quantum in verbis opera-
 tur sollicitudinem: sed defensionem,
 sed indignationem, sed timorem, sed du-
 doris, sed amulationem, sed vindi-
 ctam

2^a Cor. 7.

& ibid.

Anselm.

IN MORTIF SER 4 AND. 725

nam in omnibus. Quod, inquit B An
selmus, intelligendum est de indig-
natione sancta, qua homo prop-
ter delicta sibi indignatur, & de
mortificationis pena, qua in se illa ca-
stigat.

Aliud medium pro viribus ad
expugnandam mortificationis aspe-
ritatem necessarijs nobis suppeditant
opera misericordiae exhibita proxi-
mis, ut dū famelicis cibus, nudis ve-
stitus, aegris solatium, in carceratis au-
xilium, viduis & orphanis patroci-
nium contra oppiessionem, poten-
tium subministrat, inter cetera e-
nim præmia, quæ Deus in diuinis lit-
teris promisit, hæc propter Deum fa-
cientibus, vnum est, quod diuino suo
auxilio proteclurus sit illos, ne facile
aut dæmonis tentationibus, aut per-
turbationibus animi succumbant.

Sic enim habet Ecclesiasticus. *Eleo 6. 17. & 29.*
in os syna viri, quasi sacculus cum ipso.
& per gratiam hominis quasi pupillam
conseruabit. Quorum verbo-
rum sensus est, sicut homo magnam
curam gerit oculorū suorum, eò quod
magni eos facit: sic Deus peculiari
cura

cura tuetur gratiam eorum, qui erogant eleemosynam in pauperes. Et infra addit. *Eleemosyna super scutum potentis, & super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit.* quasi diceret: sicut homo fortis scuto & lancea defendit infirmum & debilem; sic eleemosyna à Deo impetrat, ut nullus hostium visibiliū vel invisibiliū homini misericordē nocere queat. Hanc vim eleemosynæ operūq; misericordiae & ipse Dominus apud S. Lucam patefecit. nam cum reprehendisset scribas & phariseos, quod nimium operæ locarent in abluendis manibus & vasīs, & quibus cibum potumue capiebant, animæ expurgationem negligenter, à vitijs & flagitijs, mox remedium suggerit. *Date inquit, eleemosynam. & omnia munda erunt vobis.* operibus enim misericordiae Deum sibi conciliare poterant, ut daret gratiam penitentiam agendi, & donum iustificationis quo peccata eorum omnia expiarentur, obtinendi. Et quoniam Christus hic loquitur de perfecta munditia, quæ est non solum à peccatis lethalibus, sed etiam venialibus, & passionibus,

Mat. 23.

prop-

prorsus sequitur, elemosynæ benefi-
cio quoque à nobis obtineri donum
mortificandi: quandoquidem via or-
dinaria non nisi per mortificationem
carnis perueniatur ad perfectam puri-
tatem cordis.

NEQ. veidò tantùm corporalia mi-
sericordiæ opera, sed spiritualia etiam
eamdem vim sibi vendicant, vt rudes
informare in doctrina Christiana, alijs
querebus ad salutem pertinentibus,
consilium animæ salutare postulanti-
bus subministrare, mæstos & afflictos
consolari, peccantes corrigere, animos
discordium conciliare, verbis exem-
plisque ad meliorem frugem impro-
bos reuocare, incitare ad confessionem
sacramentalem, & sacram communio-
nem, seriamque vitæ superioris emen-
dationem; ad conciones piasque ex-
hortationes audiendas, quibus ad cul-
tum diuinum accendantur: monere,
vt patienter maleuolorū iracundorū
que hominum mores sustineant, vt
pro omnibus hominibus Deum orēt,
pro iniustis quidem vt ex peccatis e-
mergant & conuertantur; pro iustis
verò, vt in virtute, Dei que cultu indies

pro.

proficiant. Quamuis autem opera
 misericordiae, quibus proximi corpo-
 ris necessitatibus succurritur mag-
 nam vim & efficacitatem habeant ad
 auxilia obtinenda pro mortificatio-
 nis exercitio, tamen ea quibus anima
 immediatè adiuuatur, habet longè
 maiorem. Nā vt docet Sanctus Tho-
 mas, in omnibus rebus creatis nihil
 est excellentius animae salute, quae cō-
 sistit in clara Dei visione. itaque qui
 promouet hominem ad salutem illā,
 maiore beneficio illum afficit, quā
 si vel infirmum sanaret, vel pauperem
 opibus locupletaret, vel etiam mor-
 tuum ad vitam reuocaret. Vnde Bea-
 tus Chrysostomus agēs de eo qui pro-
 ximum a lapsu in peccatum seruārat.
 Hæc, inquit, elemosyna, nempe ani-
 mae facta, longè præstantior est ele-
 mosyna facta corpori in mōdo, quod eo
 amplius est, anteferenda est toti huic
 corporeo mundo. Homo enim toto
 hoc mundo præstantior est, cum illi-
 us caeli omnes mundi partes, ælum,
 elementa, quæque in ijs continentur,
 cōdita sint. Itaque qui laborat in ho-
 minis

*Lib. 1. con-
 tr. gent.
 c. 33.*

*Orat. 4 in
 Iudeis.*

minis alicuius peccatoris conuersio-
 ne, præstantius opus aggreditur, quã
 qui mensuram auri pondus in unũ
 pauperum effundit. Sic loquitur Chry-
 sostomus. Vnde colligit B. Laurentius
 Iustinianus. Patriarcha Venetus, expo-
 nens, quã stricta ratio in extremi iu-
 dicii die exigenda sit de operibus. mi-
 sereri. ordiæ corporalibus, addit multo
 strictiorem accuratioremque reddendã
 de spiritualibus, ad salutẽ animę
 pertinentibus; sicut enim nobiliori re
 muneratione dignæ sunt si fiant;
 sic, maiori castigatione quando iusti-
 tia vel caritas postulat exhibenda, præ-
 termittatur. Sed & ipse B. Chrylosto-
 mus alibi docet nos per opera miseri-
 cordiæ spiritualia, longè maiora à Deo
 dona & charismata posse consequi,
 quã per corporalia: vt si animam v-
 nam extrahimus ex peccatis nempe
 ob operis præstantiam multo efficacio-
 ra à Deo impetranda auxilia verã po-
 nitentiam de vitæ antea actę noxis age-
 di, ac deinceps gratia Dei accepta in vis-
 tutũ studio in dies accessione facien-
 da.

*Lib. de be-
 mil.*

*Orat. e. con-
 tra Iudæos.*

Poste.

*Lib. 13. con-
fess.*

*In hist. re-
ligiosa.*

Postremum medium, quod diceba-
mus prodesse ad leniendam mortifi-
cationis difficultatem, est amor Dei:
nam, ut loquitur S. Augustinus, verus
amor amaritudinem non sentit, sed
dulcedinem in eo quod facit pro illo
quem amat, laborum autem non sen-
tit. Refert B. Theodoretus sanctas fe-
minas duas Maranam & Ciram, quas
ipse Episcopus inuiferat, licet quondam
locupletissimæ fuissent, & illecebris
mundi innutritæ. tamen postquam di-
uini amoris igne accendi cepere, tam
duram asperamque egisse penitentiam,
ut dona dei isti illis magis admirand-
fuerint. Nam corpora sua cilicio con-
tecta tanto ferri pondere grauarent,
quantum vix robustus homo ferre
posset, ingentia frigora, solisque ardo-
res perferabant, paupum comedebant,
& ieiunia in aliquot dies extrahabant,
arctissimè in quadragesimam usque
annum inclusæ, neminè erant allocu-
tæ, nisi necessitas aliud postulasset. E-
numeratis autem hisce mortificationi-
bus addit: Tanto amore in Deum fla-
grant, dum assidue sui sponsi celestis
bonitatem pulchritudinemque con-
tem-

IN MORTIF. SERVAND. 731

templatur, vt tormenta & labores iā
dictos, pro tormentis non habeant,
sed pro materia incredibilium cordis
voluptatum Poterat hoc loco & aliud
adiungi non ignobile medium, Diffi-
dentia sui, suarumque virium, sed de
eo copiosius alibi egimus.

C A P V T. XII

*Epilogus & anacephaleosis totius ma-
teria de mortificationis fructibus, &
declaratio quanta sit hominis
mortificati felici-
tas.*

Vix exprimi potest verbis, ad
quantam felicitatem homo
in hac vita pertingat, qui sedu-
lo & serio operam mortificationi de-
dit. Quid enim praestabilius homini
contingere potest, quam vt dum in
hac carne mortali degit, viuat spiritus
dum in mundo versatur, non secun-
dum mundi spiritum viuat, sed secun-
dum Dei spiritum? Hoc caput & sum-
ma est virtutum omnium, exercitio-
rumque spiritualium, ad Apostolo Pau-
lo

Ec

lo cte